

Kohde 53 Sonaby malm Storby (Malmi) (muinaisjäännösrekisteritunnus 1000001715)

Sonaby Malmin Storbyn läntisin tontti on edelleen käytössä. (218109:1) Kuva: V.-P. Suhonen.

Nimi:	Sonaby malm Malmby Storby(Malmi)	Kunta:	Helsinki
Laji:	kiinteä muinaisjäännös	Vedenalainen:	ei
Muinaisj.tyyppi:	asuinpaikat	Tyypin tarkenne:	kylänpaikat
Rauhoitusluokka:	2	Lukumäärä:	1
Ajoitus:	historiallinen	Ajoitustarkenne:	ei määriteltä
Koordinaatit:	P: 6680532 I: 389928 P (YKJ): 6683337 I (YKJ): 3390054 Lat (ETRS89/WGS84): 60,24658632° Lon (ETRS89/WGS84): 25,01157725° Lat (ETRS89/WGS84): 60° 14,7952' Lon (ETRS89/WGS84): 25° 0,6946' Lat (ETRS89/WGS84): 60° 14' 47,7108" Lon (ETRS89/WGS84): 25° 0' 41,6781"		
Paikannustarkk:	10-100m		
Peruskartta:	204304	Perusk. nimi:	Vantaa

Historia

Sonaby mainitaan historiallisissa lähteissä ensimmäisen kerran vuonna 1417³¹⁵. Malmi ilmestyy lähteisiin vuonna 1514³¹⁶. Malmby sisältää appellatiivin malm, nummi. Sonaby perustuu muinaisruotsin Sone-Sune-nimeen³¹⁷.

Sonaby malmissa oli vuonna 1540 kahdeksan talonpoikaa (Pär Larsson, Clämet Nilsson, Hinrik Jopsson, Philpus Jönsson, Mattes Michelsson, Mårthen Henriksson, Olof Jönsson, Hinrik Hinricksson), jotka maksoivat yhteensä kymmenen täysveroa³¹⁸. Kylässä oli vuonna 1556 seitsemän talonpoikaa, yksi ulkokylänmies ja yksi sopimusverollinen³¹⁹.

Kylässä on ollut rälssiä jo keskiajalla. Bocksbackaan (Pukinmäkeen) myönnettiin Nils Pederssonille rälssikirje vuonna 1435³²⁰. Bocksbackan rälssitila oli 1550-luvulla kolmen veromarkan arvoinen³²¹. Tila kuului samalle suvulle 1700-luvun alkuun saakka. 1500-luvun lopulla lähteisiin ilmaantuu Bocksbackasta erotettu Stensbölen säteri.³²²

Sonaby malmin vanhin kartta on vuodelta 1702³²³. Alueella oli tuolloin kuusi erillistä tonttimaata. Malmbyn talot olivat kolmella tonttimaalla. Ensimmäinen (Storby) koostui neljästä talosta (Pers, Länsmans, Filpus, Örskis), toinen kahdesta talosta (Brusas, Ströms) ja kolmas Tallbacka oli yksinäistalo. Sonabyssä oli yksi talo. Lisäksi kylän alueella olivat Bocksbackan ja Stensbölen säterit. Storbyn tonttimaalla oli useita torppia vuonna 1759³²⁴.

Kuvaus

Latokartanontien länsipuolella sijaitseva tonttimaan osa (Örskis ja Philpus) on edelleen käytössä. Paikalla on vanhoista raskasrakenteisista punaisista puutaloista koostuva pihapiiri. Tontin pohjoispuolella on puistikko. Vanhoja kulttuurikerroksia on saattanut säilyä puistossa, rakennusten väleissä ja pihamaalla.

Latokartanontien itäpuolinen osa Storbystä on tuhoutunut suurelta osin tien levennystöiden ja parkkipaikan rakentamisen yhteydessä. Longinojaan rajautuvalla Pärsin tontilla on vanha puutalo. Pärsin tontilla saattaa olla paikoin pieniä fragmentteja vanhemmasta asutuksesta.

Asiakirjalähteet

FMU 1492, REA 368; KA 2920, s. 6-9; KA 3045, s. 34.

Karttalähteet

³¹⁵ FMU 1492, REA 368. ”*Gudmund i Sonaby.*”

³¹⁶ Kerkkonen 1965, s. 165. ”*malmebuuv.*”

³¹⁷ Kepsu 2005, s. 116.

³¹⁸ KA 2920, s. 6-9. Viipurin ja Porvoon läänien vuoden 1545 savuluetteloon (KA 5006, s. 71) on merkitty Sonabyhyn neljä savua ja Malmille neljä savua.

³¹⁹ KA 3045, s. 34.

³²⁰ Anthoni 1950, s. 73.

³²¹ Kerkkonen 1965, s. 75.

³²² Kepsu 2005, s. 118.

³²³ Broterus 1702c.

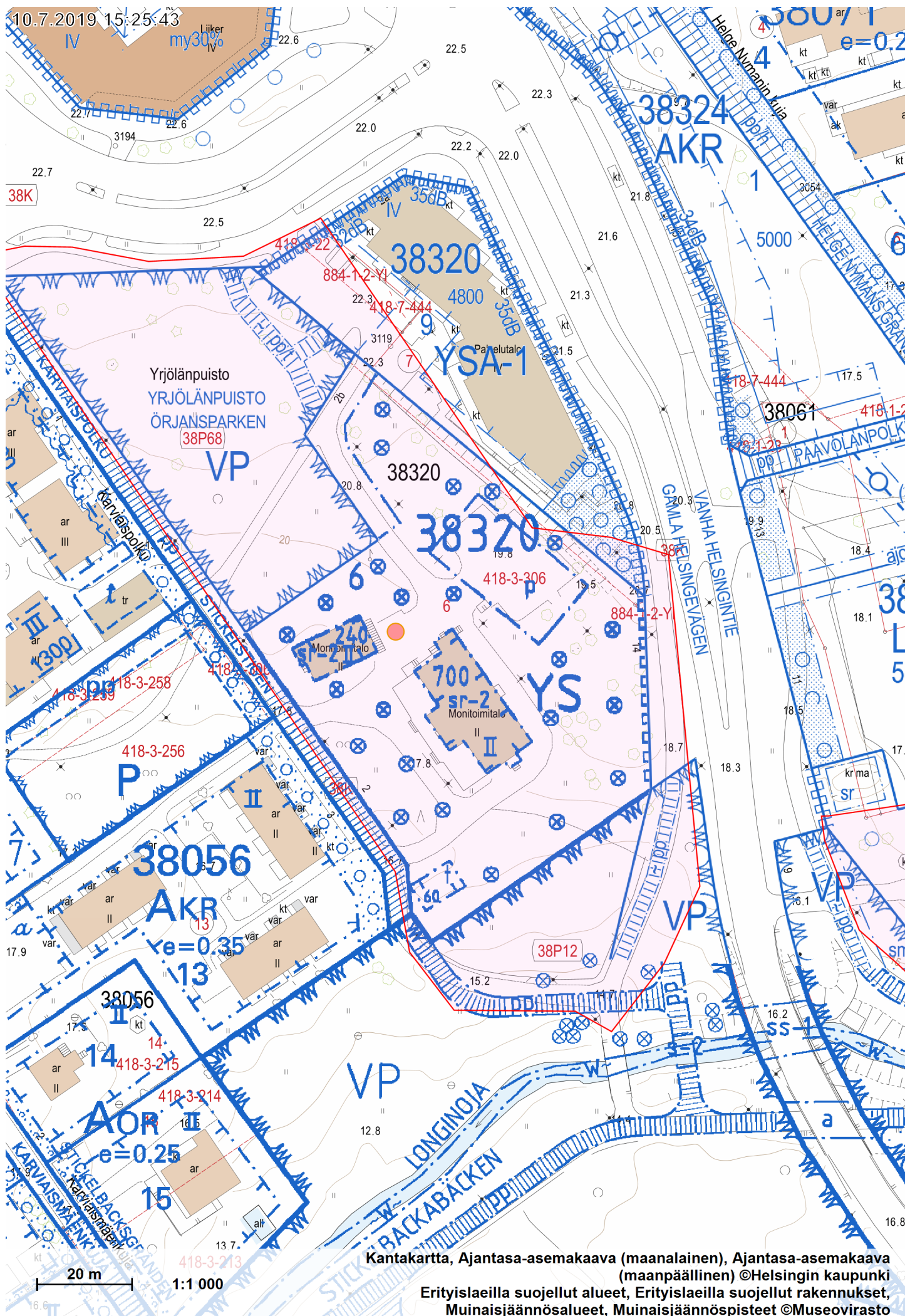
³²⁴ Bonej 1759, MH B7 Helsinki kaup 17/7-8.

Broterus, Samuel 1702c: Carta uppå Malm i Bårgo härad och Hellsing sochn af Åhr 1702. MH B7 17/1.

Bonej, Johan 1759: Geometrisk Charta öfver Malmbys Åker och äng. Belägen uti Nylands län, Borgo Härad och Hellsinge sochn. affattad år 1759 af Johan Bonej. MH B7. Helsinki kaup. 17/7-8.

WebMusketti-kuvat

218109: 1

Kantakartta, Ajantasa-asemakaava (maanalainen), Ajantasa-asemakaava
(maanjätkö) ©Helsingin kaupunki
Erityislaeilla suojellut alueet, Erityislaeilla suojellut rakennukset,
Muinaisjäännösalueet, Muinaisjäännöspisteet ©Museovirasto